Celiński Józef Jan

CELIŃSKI Józef Jan (5 III 1779, Warszawa – 16 V 1832, tamże), farmaceuta.

Po ukończeniu 4 klas szkoły pijarów w 1793 rozpoczął praktykę w aptece Świętokrzyskiej w Warszawie. Studia odbył na uniwersytecie w Krakowie, interesowała go przede wszystkim botanika. Po powrocie jego prace florystyczne (zielnik) zwróciły uwagę dra Spaetha, który pomógł mu wyjechać na dalsze studia do Collegium Medico-Chirurgicum w Berlinie. W 1803 C. powrócił do Warszawy z dyplomem cum nota eminentiae i został wspólnikiem znanego aptekarza T. Gruela, a po 7 latach założył własna aptekę. W 1807 Komisja Rządząca Księstwa Warszawskiego powołała C. na stanowisko asesora farmacji w Najwyższej Dyrekcji Lekarskiej, a w 1810 na członka Rady Ogólnej Lekarskiej.

Wspólnie z członkami Tow. Warszawskiego Przyjaciół Nauk (A. Wolffem, J. Dziarkowskm, J. Czekierskim i F. Brandtem) doprowadził do otwarcia 7 X 1809 w Warszawie pierwszej wyższej uczelni medycznej. Na czele nowej placówki zwanej Wydziałem Akademicko-Lekarskim stanął S. Staszic, a C., w założonym przez siebie Gabinecie Farmaceutycznym, prowadził dwuletni kurs (wykłady z chemii i farmacji). Dzięki temu, że posiadał własną aptekę mógł poczekać na pierwszą pensję uniwersytecką aż do 1819. W 1811 wydał pierwszy polski podręcznik *Farmacja, czyli nauka doskonałego przygotowania lekarstw z trzech królestw natury wybranych*, a w 1817 ukazała się pierwsza polska farmakopea, *Pharmacopoea Regni Poloniae,* której był współautorem. Po wcieleniu w 1817 Wydziału Akademicko-Lekarskiego do Królewskiego Uniw. Warszawskiego objął stanowisko profesora farmacji, farmakologii i chemii policyjnej i prawnej; otrzymał w tym czasie honorowy doktorat filozofii. W 1816 uzyskał tytuł aptekarza dworu króla polskiego i w 1818 polecono mu zorganizowanie głównej apteki wojskowej, za co

otrzymał Order św. Stanisława 4 klasy.

Był autorem wielu artykułów naukowych oraz jako pierwszy przeprowadził analizę chemiczną wód mineralnych Nałęczowa.

PSB (T. Estreicher).

I. Arabas: *Józef Jan Celiński (1779–1832)*, „Aptekarz Polski" 2009, nr 30/8 online, http://www.aptekarzpolski.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=272&Itemid=109; G. Łyczko: *Józef Jan Celiński (1779–1832) w początkach kształtowania się naukowego ośrodka farmacji w Warszawie*, [w:] *Profesorowie warszawskiej farmacji Józef Jan Celiński, Władysław Mazurkiewicz. Studium o twórcach przełomów uniwersyteckich*, red. Barbara Kuźnicka, Warszawa 1993, s. 17–60.

Iwona Arabas

Poprzedni Strona
Następny Strona